

Natuurmonumenten worden bedankt voor de vergunning voor het uitvoeren van het nachtvlinderonderzoek en voor het gebruik van de faciliteiten van het bezoekerscentrum. Verder worden alle deelnemers be-

dankt, in het bijzonder John Adams die de avond tijdens de Nationale Nachtvlindernacht mede organiseerde. Tot slot dank aan Ernest van Asseldonk en Marcel Prick voor hun hulp bij enkele determinaties.

Summary

MOTHING AT THE BRUNSSUMMERHEIDE HEATHLAND

In early June of 2010, macro-moths were surveyed on two consecutive evenings during a weekend survey programme organised by Natuurhistorisch Genootschap Limburg. The survey took place at the edge of a dry heathland part of the Brunssummerheide conservation area, in the southern part of Limburg. Almost a month later, the survey was repeated at another site on the edge of the heathland in the same conservation area. Both surveys used light-trapping methods, mainly in combination with a sheet. The two surveys yielded a total of 215 specimens of macro-moths, belonging to 72 species, most species being represented by only one or a few individuals. The rarest species recorded were August thorn (*Ennomos quercinaria*), Jersey tiger (*Euplagia quadripunctaria*) and Satin wave (*Idaea subsericeata*). Another six of the species that were caught were less rare but not very common or widely distributed.

Literatuur

- EBERT, G., 2001. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs. Band 8: Nachtfalter VI. Ulmer Verlag, Stuttgart.
- FRANSSEN, M.C.R., 2003. *Idaea subsericeata* (Lepidoptera: Geometridae), nieuw voor Limburg. Entomologische Berichten 63(4):105.
- GROENENDIJK, D., 2007. De Spaanse vlag in Nederland. Het belang van Zuid-Limburg voor deze habitatrichtlijnsoort. Natuurhistorisch Maandblad 96(8):233-239.
- GROENENDIJK, M. & W. ELLIS, 2010. Nachtvlinder-nacht. Zinderende nachtvlindernacht. De complete lijst met waarnemingen. 11 oktober 2010. 7 november 2010. <http://www.nachtvlindernacht.nl/index.php?id=180>. De Vlinderstichting\Werkgroep Vlinderfaunistiek, EIS-Nederland, Wageningen\Leiden.
- NML-PROJECT, 2009. Nachtvlindermonitoringsproject Limburg. Nieuwsbrief jaargang 2 (2):1.
- PRICK, M.J.M., 2008. Waarnemingen van bijzondere macronachtvlinders in Limburg van 2000 tot 2007. Natuurhistorisch Maandblad 97(4):59-66.
- STEINER, A., 1997. Die Schmetterlinge Baden-Württembergs. Band 6: Nachtfalter IV. Ulmer Verlag, Stuttgart.
- VERSCHOOR, G., J. BOEREN & E. VAN ASSELDONK, 2008. Nachtvlinders in drie tuinen in Limburg nader bekeken. Een voorzichtige aanzet tot monitoring. Na-

tuurhistorisch Maandblad 97(2):17-25.

- VLINDERSTICHTING, 2010a. Vlindernet, versie 2. De informatiebron voor dagvlinders en nachtvlinders van de Vlinderstichting. Geelblad (*Ennomos quercinaria*). 17 juni 2009. 21 oktober 2010. <http://www.vlindernet.nl/vlindersoort.php?vlinderid=345&vq=geelblad>.
- VLINDERSTICHTING, 2010b. Vlindernet, versie 2. De informatiebron voor dagvlinders en nachtvlinders van de Vlinderstichting. Satijnstipspanner (*Idaea subsericeata*). 8 mei 2010. 1 november 2010. <http://www.vlindernet.nl/vlindersoort.php?vlinderid=129&vq=satijnstipspanner>.
- VLINDERSTICHTING, 2010c. Vlindernet, versie 2. De informatiebron voor dagvlinders en nachtvlinders van de Vlinderstichting. Gevlekte groenuil (*Moma alpium*). 8 mei 2010. 1 november 2010. <http://www.vlindernet.nl/vlindersoort.php?vlinderid=710&vq=gevlekte%20groenuil>.
- VLINDERSTICHTING, 2010d. Vlindernet, versie 2. De informatiebron voor dagvlinders en nachtvlinders van de Vlinderstichting. Bruine grijsbandspanner (*Cabera exanthemata*). 8 mei 2010. 5 november 2010. <http://www.vlindernet.nl/vlindersoort.php?vlinderid=386&vq=bruine%20grijsbands-panner>.
- WARING, P. & M. TOWNSEND, 2006. Nachtvlinders. Veldgids met alle in Nederland en België voorkomende soorten. Tirion Natuur, Baarn.

BOEKBESPREKING

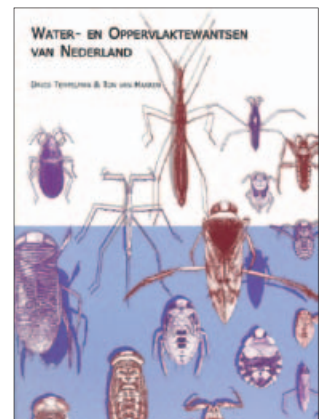
WATER- EN OPPERVLAKTEWANTSEN VAN NEDERLAND

TEMPELMAN, D. & T. VAN HAAREN, 2009. 116 pagina's. Zachte, uitklapbare kaft, gelijmd. Stichting Jeugdbondsuitgeverij, 's-Graveland. ISBN 978-90-5107-040-8. Prijs € 8,00. Verkrijgbaar via www.jeugdbondsuitgeverij.nl.

Vanaf mijn studie in Nijmegen heb ik de Nederlandse water- en oppervlaktewantsen altijd gedetermineerd met de tweede druk van de tabel van Nico Nieser, aangevuld met tekeningen van Reinoud Koeman. Ook tijdens het practicum Fauna werd het boekje dat in 1968 als wetenschappelijke mededeling van de K.N.N.V. is uitgegeven intensief gebruikt. De derde druk uit 1982 week daar niet echt veel van af.

Nu is er de vierde druk, met een frisse uitstraling en een behoorlijke uitbreiding van tekst en figuren. In eerste instantie lijkt er niet veel veranderd. De meeste tabellen zijn op het oog hetzelfde gebleven en ook de figuren komen zeer bekend voor. Opvallend is echter dat zowel tekst als figuren behoorlijk groter zijn afgebeeld. Dat maakt het werken met de tabel voor de oudere lezer al direct een stuk aangenamer. Na enkele dieren te hebben gedetermineerd spraken de tabellen me ook inhoudelijk erg aan, zonder dat ik overigens mijn vertrouwde weg kwijt raakte. De sleutel voor de nimfen is sterk uitgebreid en goed bruikbaar, zonder meer een verbetering ten opzichte van de vorige druk. Het blijft wel wennen aan de Nederlandse namen die behoorlijk gekunsteld overkomen, maar daarin staat deze groep niet alleen. Enige

correlatie met de wetenschappelijke naam is in de meeste gevallen ver te zoeken. Om de dieren van het geslacht *Sigara* maar allemaal sigaren te noemen is mij persoonlijk te simplistisch. Maar dat is de auteurs niet aan te rekenen. Terug naar de inhoud, want daar gaat het tenslotte om. De sleutels zijn goed en leveren snel resultaat. Ze zijn bruikbaar voor een gemiddelde jeugdbonder, maar ook voor de specialist. Dat kan niet van veel determinatiesleutels gezegd worden. De vormgeving en de uitvoering van de tabel is bewust simpel gehouden, wat tot uitdrukking komt in de prijs. Zelden ben ik zo'n goede prijs-kwaliteitverhouding voor een determinatiewerk tegengekomen. Dat blijft toch een sterkte van de jeugdbonden. Wat mij betreft is het boekje een sterke aanrader voor ieder

die natuuronderzoek doet met water. Ik ga in elk geval mijn wetenschappelijke mededeling uit 1968 niet meer gebruiken. Die is met dit werk echt aan vervanging toe.